

PEVEC

GLASILO PEVSKE ZVEZE

UREDNIŠTVO: FLORIJANSKA
ULICA 18 - UPRAVNIŠTVO:
MIKLOSICEVA CESTA ŠTEV. 7
IZHAJA KOT MESECNIK V
DVOJNIH ŠTEVILKAH IN
VELJA ZA CELO LETO Z
GLASBENO PRILOGO VRED
30 DIN, ZA ITALIJO 18 LIR,
7A AVSTRIJO PET ŠILINGOV,
ZA AMERIKO EN DOLAR

1928

MAJ—JUNIJ
ŠT. 5—6 * LETO VIII

JERNEJ LOŽAR

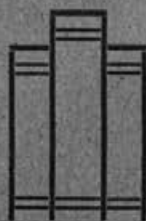
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 20

Prečastiti duhovščini in bogoslovcem priporočam vsakovrstne vratnike, pralne in celulozne, šmisete in druge potrebščine. — Specialni salon za izdelavo talarjev in promenadnih oblek. Dobavljam tudi na obroke! Na željo pomerjam tudi na domu!

Vedno v zalogi angleško in [češko sukno!

Konkurenčne cene! Točna postrežba!

Vsebina: Dr. A. Dolinar: Ob stoletnici Schubertove smrti — Franc Pirc C. M., Groblje: Pevci in godci na Madagaskarju — Vinko Vodopivec: Jazz-band — k.: Naši pevski tečaji — Vestnik Pevske Zveze — Iz koncertnega življenja — Nove skladbe — Iz glasbenih listov — Razne vesti — Slika

SALDA-KONTE · ŠTRACE · JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE · MAPE · ODJEMALNE
KNJIŽICE · RISALNE BLOKE ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6, II. NADSTROPJE

Dr. A. Dolinar:

Ob stoletnici Schubertove smrti.

Vsako — v zgodovinsko-zaporedno-razvojnem toku-samostojno zaokroženo razdobje si je ustvarilo tudi prav sebi primeren oblikovni izraz, ki je bil celotni miselnosti tistega časa kar najbolj prikladen in primeren. Ni s tem rečeno, da bi se določena oblika ravno nalašč za tisti čas iz tal izkopala in da prej ni bilo v njej prav nič izslediti in da je po izginulih gibalnih silah dotične dobe zopet brez sledu prenehala. Ne tako! Njen razvoj je možno zasledovati skozi stoletja; ob gotovem času se je pa zdela miselnosti in idealom dotične dobe kar najbolj primerna in nujno je postala nosilka izraza gotovega skladatelja: oba sta na ta način zrastle in zaslovela in če slišiš ime skladatelja razumeš nehote zraven tudi dotično obliko in narobe.

Na tak slučaj naletimo tudi pri Schubertu. Kot skladatelj se je prav mnogostransko udeleževal: v cerkveni in svetni glasbi. V tej je zopet gojil klavirsko, komorno, sinfonično in dramsko glasbo. O vsem tem njegovem vsestranskem udejstvovanju ne nameravamo podrobneje govoriti. Glavni njegov pomen — po katerem ga širši krog kot takega pozna — leži v Schubertu kot stvaritelju in gojitelju samospēva in po njem posebno negovane trodelne oblike (A-B-A), ki jo nemški tehniški izraz naravnost imenuje »Liedform«. — Eno kot drugo — samospēv z inštrumentalno spremljavo, kot tudi tovrstna oblika — ni novo, ampak vzporedno s splošnim glasbenim razvojem tekoče in se razvijajoče. Tudi o tem zgodovinskem razvoju natančneje govoriti — ni naš namen.

Povdariti hočemo posebno dejstvo, da je bilo časovno obiležje tisto, ki je to obliko ravno s Schubertom vred potisnilo v ospredje. Zopet zademo na bistveno razliko med klasično in romantično miselnostjo! To kar je prva — pod vplivom idej prosvitljene dobe — zanemarila, to je druga zlasti dvigala in povdarjala. Izraz umetnikovega občutja je bil docela le na njegovo osebnost prikrojen, da noče govoriti kot zastopnik mase, ampak tembolj točno dogodke svojega notranjega sveta naslikati in povedati; on tudi ne namerava govoriti množici in taisto za kakšne vse-splošne ideale navduševati, ne, ampak njegov govor je namenjen le nekaterim, po notranjem razpoloženju sorodnim, katerim svoje notranje življenje rod odkriva, ker upa, da ga bodo ti razumeli. To miselnost je podpiral v ospredje stopajoči subjektivizem 19. stol., ki se zanima le za dogodke v sebi in najbližji okolici okrog sebe, vse drugo pa pusti popolnoma pri miru. Estetski ideal romantike stremi za vsem tem, kar označujemo z izrazi: fantastično, mistično, nenavadno: svoje oči obrača od trpke realnosti in vsakdanjosti in prisluškuje najrajši pravljичnemu življenju davnih časov.

In ravno najbolj prilična oblika za izraz vsega tega se je nudił samospēv, ki združuje v sebi pač najbolj »romantični inštrument« — človeški glas in pa inštrumentalno spremljavo, poleg tega sta pa ravno v

tovrstnem spevu združeni dve umetnostni panogi (glasba in poezija), ki si v svojem izrazu ena drugo dopolnjujeta: glasba se izčrpava v neomejenem slikanju in podčrtavanju čustev, ki tlé in odmevajo z dna besedila, besedilo samo pa vse pripovedovanje konkretizira na določen dogodek, doživetje, položaj. Glasba kot govor ni najgloblji izraz čustev, je torej v tej zvezi kar najbolj v svojem elementu. — Vendar pa nastajajo nujno še nadaljnja vprašanja načelnega značaja, kakšen je medsebojni odnos obeh na ta način sodelujočih umetnostnih panog?

Kdo bo mogoče takole ugovarjal: Glasba je v tej zvezi v svojem delokrogu omejena, ker je vezana na besedilo, katero mora nujno tolmačiti in ilustrirati, more se pa svojim izraznim možnostim primerno razviti, kot n. pr. absolutna glasba. Je res nekaj resnice na tem, vendar pa ozir ne gre tako daleč, da bi skladatelj samo to ponovil, kar je prej že pesnik povedal; na ta način bi taka vglasbitev bila le neki goli zunanji okras, ki bi pa z delom samim ne bil v nikaki organski nujni zvezi. Kot že zgoraj omenjeno, mora pa glasba v tej zvezi to podčrtati, kar črka in beseda ne moreta: posredovati vsa ona notranja doživetja, za katera beseda nima izraza. Ravno radi tega je mogoče, da ravno muzikalni del pri kaki pesmi, čeprav v glavnem od besedila usmerjen, po svoji umetniški kakovosti mnogo prekaša pesniški del; zgodovina kaže, da je marsikatera srednje ali manj vredna pesem zaslovela le po glasbeni ilustraciji. Sila in moč glasbe kot take kot tudi prostost skladateljeve domišljije nista v tej zvezi prav nič okrnjena.

K vsemu temu pa pride še inštrumentalna spremljava, kot važen izrazni činitelj v samospевu. Pogled v tovrstna Schubertova dela nam to najlepše očituje. (Dalje.)

Franc Pirc C. M., Groblje:

Pevci in godci na Madagaskarju.

I. Slika iz življenja.

Petje, godba! Imenujte nam narod, ki tega ne pozna, vsaj v najprimitivnejšem pomenu te besede. In če mi ga imenujete, bom čisto pravilno sodil: Življenje je tam pusto, brez žarkov veselja in tolažbe. Etnologi in misijonarji nam poročajo, da je petje tudi tam razvito kamor kultura še ni prodrla. Seveda je tako petje in svojevrstna godba razvajenim evropskim ušesom bolj kričanje in ropot, kot pa sladka uspavajoča gledališka arija. Dejstvo pa je, da so tudi divjaki silno dovezetni za našo muziko, da postanejo kmalu dobri pevci in godci. Slovenija je dežela, kjer je muza v vsaki hiši doma; pray je tako. Zato so za nas še bolj zanimivi podatki o petju in godbi na Madagaskarju, otoku jugovzhodne Afrike.

Na Madagaskarju se zberejo pevci v posebna društva in potujejo potem iz kraja v kraj, tako da smatrajo petje oziroma godbo za svoj življenjski poklic, kot obrt, ki jim nudi vsakdanji kruh. Imenujejo se ta društva v njih jeziku: impihiragasy. Pogani in kristjani vstopajo v taka udruženja, seveda ločeni tako, da so v enem društvu sami pogani ali pa sami kristjani. Eno tako društvo je v vasi Talohofotaj.

Umetniki pevci in godci smejo stanovati, tako zahteva javno mnenje, samo v vasi, ki nosi ime kakega ptiča. In Tolohofotaj se pravi po slovensko:

bele kukavice. »Morda so živele nekdam tu take ptice, pa jaz jih še nisem videl,« pripoveduje p. Cordier. Tu vidim samo rdeče kukavice s črnimi peroti, so pa vendar ptice pevke. Ime je torej prav lepo izbrano, čeravno je vas sama umazana in grda. Stoji ob vznožju sivkastega golega gorovja; vsa vrata in okna so obrnjena proti vzhodu, goram nasproti. To je vas umetnikov. Da bi bila vas snažna, to jim ni na mari, samo da ima lepo ime in pa da so pevci skupaj. In to je uresničeno, vse drugo je postranska stvar. Njih poglavar se imenuje Franc.

»Glejte ga! Tam sedi naš Francelj v travi. Tako sem ga zasačil nekega dne po maši,« poroča isti misijonar. »Obdan je bil od moških in ženskih soprebivalcev te pevske vasi; ko me zagledajo, prekinejo pogovor in dajo besedo meni.«

»Ti Francelj, kaj pa ti misliš o našem novem načrtu?« ga vprašam. Francelj se dela nevednega. »Kaj pa imate v mislih, oče?« »Si li zadovoljen z načrtom tvojih tovarišev, da prekrijemo cerkveno streho? Ti si vpisan v število tistih, ki bodo, sedeč na tramu, podajali krovcem svežnje slame.«

No, dolgo se ni prebudila njegova umetniška duša iz globokih sanj, v kojih se je kar kopala: On — France — je umetnik in sicer — pomislite dobro — igra vijolonček in je v celi vasi najbolj upoštevan. O ti sladka melodija!

»Povej vendar, kaj misliš,« ga opominjam. Franc si najprvo popravi svoje dolge lase, ki so mu neredno plapolali po čelu — sicer pozna vsa kozmetična sredstva za lase, pa ta uporablja samo v začetku tedna, takrat ima vsak lassek svoje določeno mesto, pa sedaj na koncu nadomestuje roka te dragocenosti — in reče počasi:

»Če govorite o delu, Vam moram povedati, da za sedaj nisem prost.«

»E seveda, seveda, le izgovarjaj se,« mu doni od vseh strani na ušesa.

»Jaz vendar nisem krovec!«

»Pa len si vendar zraven,« sem pristavil.

»Glej oče, odločil sem se že za velik obhod, ki bo trajal več mesecev proti Mananjaryu, Vi drugi pa to tako i tako veste, zakaj torej hočete, da bi delal, ko moram v treh dneh odpotovati.«

»Jaz moram tudi odpotovati.«

»Jaz tudi.«

V trenutku so imeli vsi nastopiti važno potovanje.

»Če hočete potovati, vam dam takoj denarja v to svrho, delati pa ...«

Moški so vpili vse križem in niso pustili, da bi končal stavka, nobenemu se ni ljubilo delati. Ženske so pa bile bolj zvite: hitro so mu pripomnile: »Če greš s svojo vijolino po svetu in boš mnogo zaslužil, boš vendar lahko odplačal svoj delež pri delu, in sicer prav izdatno in takoj, da pokažeš svojo dobro voljo.«

To bi bilo čisto pravično in ker se južni Afričan dobro zaveda, koliko velja njegova obljuba, tudi zelo previdno. Franc vrže pogled na Marijo, svojo ženo, ki se je te debate pazljivo udeležila, čeravno se je navidez igrala s svojima malima dvema. Pokimala je z glavo in Franc je takoj vedel, kaj to pomeni. Počasi, skoro z malomarnostjo, seže v žep svojega sinjega površnika iz flanelne in izvleče iz njega novo, zelo fino denarnico. Oči tovarišev bliskajo v njega.

»Aha, vijolina mu nese,« se muzajo. »Seveda, nese pa sitnosti največ,« se odreže Marija. France je bil torej prost in je zamogel odpotovati. Torej pevci in godci na Madagaskarju so obrtniki po poklicu, ki ne primejo z lepa za drugo delo.

(Dalje.)

Vinko Vodopivec:

Jazz-band.

Mnogo se sedaj piše in govori o jazz-bandu. Najmodernejše nemške in italijanske glasbene revije razpravljajo na dolgo in široko o tem predmetu, n. pr. Musikblätter des Anbruch, Dunaj; Der Auftakt, Praga; Musica d'oggi, Milan itd. Beseda band je angleška in pomeni godbo. Beseda jazz pa je temnega izvora, nekateri so mnenja, da je ta beseda skrajšana iz stavka: Jazz them, boy, kar bi pomenilo: ščuvajte jih, fantje! In res ima te vrste muzika nekaj ščuvajočega na sebi. Jazz so pravzaprav zamorske narodne pesmi in zamorski plesi, ki so v začetku bili obrednega značaja, a so polagoma ta značaj zgubili, se nekako poamerikanizirali in služijo sedaj kot najmodernejša plesna muzika.

Karakteristiko jazza tvorijo pogoste sinkope in zelo izrazit ritem, ki je, vzet od divjih ljudstev, elementaren in obenem skrajno rafiniran. Prvič se je jazz-band pojavil v proslulih beznicah mesta S. Francisco v Kaliforniji leta 1914. Od tam se je bliskoma razširil po severni in južni Ameriki in po vojni tudi po vsej Evropi, da, po celem svetu. Nič čudnega, ta močno poudarjeni, elementarni ritem si je v današnji dobi motorjev in hitrostnih rekordov z lahkoto osvojil celi svet in sinkopa, to davnoznano razburjevalno sredstvo se kaj prilega modernim prenasičenim živcem.

Močno privlačno silo tvori tudi nova barva jazzovega orkestra. Glavni steber tega orkestra tvorijo pihala in trobila, in sicer: pozavne (glisando), trompete (z zamaškom), tube, rogovi, klarineti, oboe, flaute in posebno še saksofoni, ki so šele po jazzu dobili svoj pomen. Glasbila na lok se bolj redko uporabljajo, celo vijolina je rabljena le bolj kot nekaj instrument za posebne efekte (vibrato in četrtnski toni). Vijol in vijolončelov skoraj ni dobiti pri jazzu, pač pa so zelo v čisljih kontrabasi. Zelo važen inštrument je banjo zaradi svojega eksotičnega značaja. Za poudarjanje ritma posebno služita klavir in celesta. Zraven pride seveda še duša jazz- banda, to je veliki boben in vse polno malih bobnov in drugih tolkal kot činele, triangel itd.

Tako je sestavljen Whitemannov orkester iz New-Yorka, ki je lani z velikanskim uspehom koncertiral v Parizu in Berlinu in ki je sploh najimenitnejši orkester te vrste. Jazz je nekaj novega, modernega, razburljivega, zato ima silno velik upliv na moderno glasbo.

—k.:

Naši pevski tečaji.

Cerklje ob Krki. Povh Martin, Studenec, org., Rakuš Hugo, Kostanjevica, sodni oficijal; Korbun Vencel, Raka, org.; Ulaga Martin, Bučka, org.; Jovan Josip, obč. tajnik in organist, Sv. Križ pri Kostanjevici, Gaber Karel, Pišece, org.; Zlobko Janez, Čatež ob Savi, org.; Jaklič Alojzij, Cerklje ob Krki, org.; Kerin Alojzij, Brod, abiturient; Podbevšek Jernej, Kostanjevica, župnik, Češnovar Albina, Češnovar Ivan, Andrejaš Anica, Butara Marija, Gregoršana Angela, Lomšek Ema, Račič Alojzij, člani in članice cerkljanskega pevskega zbora. (Dalje.)

X. PEVSKI TEČAJ P. Z. se je v dneh 26. in 27. aprila vršil v Novem mestu. Bil je eden izmed najbolj obiskanih naših tečajev: udeležnikov je bilo do 30, med temi veliko sosednega učiteljstva s svojim nadzornikom vred. Predavali so: prof. Bajuk, š. upr. Primožič in prof. dr. Dolinar; skupno pevsko vajo je prav spretno vodil strok. učitelj z Grma Ludovik Ruš. Ob zaključku tečaja se je ustanovilo novomeško okrožje, čigar odbor se je takole konstituiral: Predsednik: prof. J. Potokar, tajnik: šolski nadzornik Pirnat in okr. pev. L. Puš. P. Z. pričakuje od tega okrožja najplodovitejšega delovanja.

Iz odborove seje 11. maja 1928. Z ozirom na poročila okr. referentov so se določili zastopniki P. Z. za posamezne okr. prireditve; Bajukov spis: Mera v narodni pesmi — preneha izhajati v »Pěvcu« in izide kot posebna publikacija P. Zveze. Dr. Vurnik in kapelnik Gašparič se kooptirata v odbor P. Zveze.

Na naš zadnji poziv — glede organizacije naših godbenih krožkov po naših društvih — so se priglasili sledeči odseki: Smartno pri Litiji (tamburaški zbor), Križe pri Tržiču (tamb. zbor), Begunje pri Lescah (tamb. zbor), Jesenice (godba na pihala), Cerklje pri Kranju (godba na pihala). Vič (godba na pihala), Tržič (godba na pihala).

Koncertno življenje med našimi odseki in okrožji je prav močno zaplulo. Obveščati mora pravilo: Vsak pevski odsek v letu en svoj nastop in vsako pevsko okrožje eno skupno prireditev.

Slov. glasb. društvo »Ljubljana« je z ruskim koncertom nastopilo v Št. Vidu nad Ljubljano (22. aprila 1928).

O koncertu nam je došlo poročilo: Cerkevno predstojništvo župne cerkve v Št. Vidu nad Ljubljano je v nedeljo 22. aprila priredilo koncert ruskih cerkvenih pesmi s sodelovanjem sloven. glasb. društva »Ljubljana« in ravn. stol. kora g. St. Premrla.

V bogatem sporedu izbranih del ruskih cerkvenih glasbenih velikanov je zbor pod vodstvom prof. dr. Antona Dolinarja v temperamentnem zanosu v precizni dinamiki ter v živo izrazni agogiki odkril in pokazal vso moč in lepoto ruske cerkvene vokalne glasbe. V precizno podani interpretaciji je ožarjena, velika in vzvišena stopila pred nas ruska cerkvena pesem. Pokazala se je, da je v resnici sveta in umetna ter odeta v najplemenitejšo obliko z najbogatejšim duševnim življenjem. Je resnično vsa in čisto cerkvena, je kot vroča molitev polna globoke in žive vere, prekvašena z zbrano pobožnostjo, katere se ni dotaknil posvetni duh. — Ruska cerkvena vokalna glasba se krepko drži svoje eminentno krščanske vodilne ideje, katere protikrščanski humanizem ni mogel odstraniti, ker ima enotno

zvezo z oltarjem, v njej vlada soglasje, sozamerje.

Uspešnemu izvajanju in pravemu interpretiranju te klasične ruske cerkvene polifonije more biti kos le glasbeno popolnoma izobražen in liturgično večš zborovodja. Profesor dr. Dolinar je s svojim zborom vse to v polni meri dosegel. Skladbe Lyvovskij-a »Gospodi pomiluj« je kar očarala. Ko bi ne bilo v cerkvi, bi nastal tak aplavz, da bi morali ponavljati. Pri drugih skladbah je v gotovih mestih zbor donel kot mogočne orgle. K temu je veliko pripomogla tudi zelo akustična cerkev. Solista ga. Sernečeva in g. Brandsteter sta se izkazala kot pevca odličnih zmožnosti. Za pestrost sporeda je g. ravnatelj Premrl z veliko, le njemu lastno virtuoznostjo sviral štiri orgelske skladbe. — Ob sklepu koncerta me je obšla misel, ali bi ne bilo bolje, da bi tudi v naši novejši cerkveni glasbi ne prevladoval instrumentalni, ampak vokalni slog. Ali ni harmonija, melodija in ritmika nekaterih naših novejših cerkvenih skladateljev bolj umerjena za instrumente nego za pevce? To je tudi glavni vzrok, da naša novejša cerkvena glasba tako počasi, nekako tipajoče zavzema širšo plast. Več diatonike, manj kromatike, več samostojnega in melodičnega postopanja posameznih glasov vlijmo tudi v našo cerkveno glasbo.

Lovro Hafner.

Povodom proslave 30-letnice škofovanja dr. A. B. Jegliča — 17. maja 1928 — je proizvajalo na Pregljevo besedilo v ta namen od dr. Dolinarja zloženo skladbo: V Bogu živiš — za zbor, bariton-solo in spremljevanje 10 pihal. Skladba je ob izredno uspelem izvajanju mogočno in veličastno donela. Kot drugo točko je pel zbor (s sodelovanjem opernega pevca Banovca) Česnokove: »O smere blagrec«, skladbo izrednih lepot.

Dva naša odlična pevska zbor — zbor »Bralnega društva« v Gorjah in pevski zbor »Sloga« sta v nedeljo 29. aprila priredila svoje redne letne pevске koncerte. Pomen koncertnih nastopov naših podeželskih zborov je bil že ponovno poudarjen in ga znova podčrtavam.

Gorjanski zbor je imel na programu večinoma skladbe iz »Pevca« (Schwab: Ptička; Ovirka: Pomladna, Zori rumeno žito; Vodopivec: Na morju; Kimovec: Zaročenka; Klemenčič: Slanica; Dolinar: Mamici in Rodna vasica (rokopiš) in E. Adamičev: Kresovale tri devojke (iz »Zborov«).

Zbor od leta do leta vidno napreduje. Intonacija je bila vseskozi dobra, ritmična uglajenost je tudi ugajala; v splošnem je v zboru najslabša deklamacija (vedni poudarki zadnjih zlogov) pri moških glasovih pa je bilo opaziti še preveč trdote, sile in pomanj-

kanje lahkosti, prožnosti, gibčnosti. Svojo moč je zbor razvil v Adamičevi: Kresovale tri devojke, ki jo je ritmično in intonacijsko dobro izpeljal. Vodstvo koncerta je bilo v spretnih rokah pevovodje Tončka Bižala, ki se — enako s svojim zborom — stalno izpopolnjuje in napreduje.

Nastop radovljiskega pev. zbor »Sloge« je bil tudi to pot na takšni višini, da so bile upravičene nade, katere stavi celotno radovljško okrožje na ta zbor. Koncert je otvorila Prelovčeva: Slava delu! — Sledile so: Gerbičeva: Gondolirjeva pesem; Kimovčeva: Jaz bi rad rudečih rož; Dolinarjevi: Rodna vasica in Vabilo (moški zbor). V drugem delu so bile izvajane: Klemenčičevi: »Balade« (moški zbor) in »Slanica« (ženski zbor). »Balada« iz Pevca je bila prvič izvajana, je jako lepo donela, da se je le čuditi, da zbori te pesmi že preje niso uvrstili v svoje programe. Enako učinkovit je bil Tomčev »Spomin«. Schwabova »Ptička« in njegova zmeraj enako lepa »Zlata kanglica«, ki jo je zbor zapel z odličnostjo in ljubeznijo, da je bilo veselje. Tudi ta koncert je pokazal, da bi pevska društva rada gojila ženske zборе, le da manjka primernih zborov za tovrstne edinice.

Zbor »Sloge« je v glavnem dobro vpet, glasovi že primeroma skoraj izenačeni, le basovski glasovi mestoma uidejo preveč v ospredje. Agilnost in spretnost prevodnje Gustla Fabiana je že znana; že nekaj let sem stalno prireja redne pevске koncerte s svojim zborom in poleg tega tudi ne zanemarja okrožnih nastopov. Glede izvajanja skladb bi mu mogel očitati preveliko ritmično enakomernost, res je vsekakor: glavni ritmični tok mora biti vseskozi ohranjen, toda v tem ali onem oziru važna mesta pa morajo biti svojemu stališču primerno poudarjena, največkrat tudi ritmično primerno tolmačena. — Pa nič zato! Koncerta smo bili veseli, ker smo videli delo, ki vodi stalno leto za letom k gotovemu napredku! D.

Koncert stiškega pevskega okrožja. Na praznik 17. maja je priredilo ob 3 pop. v Prosv. domu v Št. Vidu pri Stični stiško pevsko okrožje svoj koncert. Nastopili so zbori (6) posamič in skupno. Koncert je otvoril mešani zbor s Krke s Hochreiterjevo »Pastirico Jerico« iz Pevca. Zbor šteje do 20 glasov, je kaj izurjen v lepi, jasni izreki in čisti intonaciji. Glasovi se prav lepo zlivajo v zaokroženo harmonijo. Zborovo petje zveni povsem ubrano; posledica rednih vaj, zbor obstoji že dalj časa. Zapel je »Pastirico Jerico«, kolikor je pač mogel. Pesem ni za vsak zbor. Modulacija sprednjega stavka zahteva spretno roko pevovodje in zastavnih pevcev. Ta del se je nekoliko majal, zato se je čutila v zboru neka negotovost, zadnji del je pa zopet prav lepo zvenel. Če ni zbor dosegel v prvi pesmi višine, je zapel Klemenčičevo »Oj pogledite ptičke« — tudi iz »Pevca« — brez hibe. Pesem je kot nalašč pestrobarvana za naše

podeželske zборе. Zvenela je izvrstno, posebno skrbna je bila v njej agogika in popolnoma pravilna interpretacija. Pri Vandovem moškem zboru »Slovo« moram posebej omeniti lepo harmonijo glasov, ki so se zlivali tako mehko, da ni bilo v vsej pesmi niti ene same trdobe, nerodnosti in neokretnosti, ki bi dirnila uho. Baritonist je cdpel svoj vpleteni samospev tako občuteno, da bi dal v žakelj marsikaterega mestnega »solist«, ki misli, da ne sme peti skromno, zmerno in neprisiljeno v okviru zbor, temveč sili pri vsaki priliki kar s »komolci« iz zbor. Tudi meno registrov je n. pr. pri višini (fes) tako spretno izenačil, da sem se mu moral čuditi. Zbor vodi sedaj šolski upravitelj Intihar, prej pa ga je vežbal delj časa šol. uprav. Samec. Mislim, da se čuti še sedaj njegova roka v zboru. Peli so na pamet.

Drugi je pel zbor iz Stične: mlad je ta zbor, številen, krog 30 jih je fantov in deklet. Pojo šele dobro drugo leto, pa so zapeli Tomčevo »Majeva« iz »Pevca« in Aljaževo »Pomlajeni hrib« tako lepo ubrano, da sem se čudil. Glasovno so moški še malo šibki, vmes še komaj šoli odrasli dečki, a pojo s tako vnmemo in s takim zanosom, da bo zbor pod spretno roko č. g. prijorja Fiedererja z rednimi vajami in s to vnmemo dosegel skokoma naše najboljše zборе. Ritmika je v zboru brez napake, enotna, agogika pravilna in dramatika plastična, a ne pretirana. Tekli sta pesmi gladko, peli so na pamet, nastop je bil sila miren in spodoben.

Šmihel je poslal svoj mešani zbor, ki številčno ni dosegel svojih prednikov, a je rešil svojo nalogo častno. Pel je »Večerno« (Zirovnik) in »Ljubezzen do domovine« (Foerster), priprosti pesmici, a sta svoj uspeh vedar dosegli. Pohvalno naj omenim, da je popolnoma v redu, če pevovodja izbere program, ki ga pevcem zmorejo. Kdor »nateza pevce preko zmognosti, dela silo njim, petju in — poslušalcem. Pesmi sta zveneli prav stilno, tako kot sta bili zamišljeni in sta pisani. Zbor vodi org. Lavrič, ki bo znal v okviru P. Zv. svoj zbor voditi k vedno lepšim uspehom, kajti to je bil njihov prvi javni nastop.

Moški zbor iz Št. Jurja pri Grosuplju je nastopil, 12 jih je bilo, pod temperamentnim pevovodjem Severjem in zapel na pamet Adamičevega »Vasovalca« in »Gor čez jezero«. Zbor ima dobro rutino, lepo ubrane glasove, ki zvone neprisiljeno, lepo zlito. Na prvi mah je pokazal lepo disciplino; zbor je imponiral. Bi pa mogel peti vsebinsko tudi kaj močnejšega. Melodične črte se ne smejo poljudno trgati, dihi ne smejo biti prepogosti, preračunani na efekt. Zal leze sekauje in trganje glasbenih stavkov, ki ga slišimo večkrat pri mestni zborih, že tudi na deželo, ker dosega pri splošno estetsko manj izobraženih ljudeh dobre uspehe in priznanje. Toda pretiravanja v dinamiki in ritmiki so pesmi vedno v škodo. Petje naj teče

lepo gladko v zmernem dvigu in zmernem padu, sicer postane lahko afektirano in nelepno. Če bi zapel zbor katero samostojno naštudirano pesem, bi jo bil gotovo lepše interpretiral, pri omenjenih pesmah pa ga je zapeljala manira mestnih pevcev, ki jo vsi dobro poznamo. Zbor je dosegel najboljši uspeh in je žel za izvrstno petje bogato priznanje.

V St. Vidu imajo mlado, zelo zmožno silo v organistu Žagarju, ki neumorno dela: poučuje obenem cerkveni zbor za štiriglasno petje, zbor za ljudsko petje v cerkvi, društveni meš. zbor, otroški zbor in kaj vem še vse. Njegov zbor je nastopil v impozantnem številu posebno samozavestno, a nad vse mirno. Videti je bila na vseh zavest, da nastopajo na svojem odru, v svojem domu, ki so si ga postavili pravkar s prostovoljno tlako. Pojo vse na pamet, glasovi so primerno porazdeljeni, zvočni, harmonija ni nikjer niti za las skvarjena, med njimi ni niti enega, ki bi silil v ospredje, vsi pojo kot eden. Vodopivčeva »Ves dan je pri oknu« je pelo že več naših zborov, a tako še nobeden. Prav tako je bila lepo ubrana Vodopivčeva »Dekliška koračnica« v ženskem zboru. Prekmursko »Marko skače« so pa morali ponoviti. Pevci lepo pazijo na pevovodjo, so vsi enako podrejeni njegovi volji, zato so dosegli s tem svojim nastopom mesto med našimi najboljšimi zbori.

Zadnji je nastopil moški zbor s Krke pod vodstvom pevovodje Požuna. Ni številen zbor, zato je bila zahteva precej težka: Pel je Zefeznikovo »Lahko noč« iz »Pevca« in dr. Schwabovo »Tičko«, tudi iz »Pevca«. Obe pesmi zahtevata dobrih prožnih glasov, zbor je pa posebno šibak v tenorjih, zato niso dosegli v splošnem tistega uspeha, ki bi ga bili zaslužili. Če bi se mogel zbor izpopolniti še z nekaterimi dobrimi glasovi, bi imel možnost do prav lepe usovršenosti.

V skupnem zboru so zapeli vsi zbori Foersterjevo »Večerni ave« iz »Pevca« za moški zbor. Intonacija je bila dobra, ritmika mestoma netočna, kar je pri skupnih nastopih večkrat neizbežno. Ta pesem bi morala biti zapeta še vse bolj tiho, da bi podala oni nežni, z religioznim čutom navdahnjeni večerni spev. Mešani zbor je pa zapel Sattnerjev »Nazaj v planinski raj« in Premrlovo »V Korotan«, ki so jo morali ponoviti. V mešanem zboru je bilo skupno petje dokaj boljše kot v moškem. Zbori so se pestro premešali in peli enotno kot en sam uglajen zbor. Požun, ki je vodil skupno petje, je dosegel v zaključku prav priznanja vreden uspeh, ki naj služi njemu in okrožju v vzpodbudo in poziv k nadaljnjemu skupnemu delu. Okrožje ima vse, česar je treba za uspešno skupno delo, zato brez nehanja dalje!

Pred koncertom je pozdravil navzočeh predsednik okrožja Intihar, med koncertom pa pevce zastopnik P. Z. prof. M. Bajuk. Po koncertu se je vršil sestanek (seja) vseh

pevovodij, kot je to pri naših pevskih prireditvah navada.

Všeč mi je in hvalevredno je dejstvo, da so zbori začeli s tako vnmogočito lepo petje na pamet. V tem je važen vzrok, da je spev enoten, lepo zlit, občuten. To ni več »pobiranje not«, to je v istini umetnost, ki biva v srcih in se iz src izliva v srca. Kako vse varneje se čutijo pevci, kako tesneje priklenejo na pesem poslušalca! Zato ta način petja, kar morem, priporočam.

Pa še nekaj naj poudarim: Naši zbori imajo pevovodje, ki ne zastajajo na svoji izobrazbi, ki so si je nabrali v šoli, temveč se uče in uče dalje, vse vidijo, kaj se godi krog njih in so dovzetni za napredek. Kakor na koru »Cerkveni Glasbenik«, tako sta jim za oder vir petja naš »Pevca« in »Zbori«. Veliki požrtvovalnosti in idealnemu navdušenju naših pevovodij, večinoma organistov, in neizmernemu veselju do lepega petja, ki ga goje naše pevke in naši pevci, po večini cerkveni pevci, moramo pripisati prelep napredek, ki ga doživlja naša pesem. V tem vrše naši zbori in njih pevovodje najplemenitejše kulturno delo, ki ga bomo morali o priliki vsi priznati in prav ceniti. B.

Prvi nastop krškega pevskega okrožja v Cerkljah na Dolenjskem. Ob priliki pevskega tečaja v Cerkljah — v septembru preteklega leta — ustanovljeno pevsko okrožje, je v nedeljo 20. maja prvič javno nastopilo. Ze pri dopoldanski službi božji je združeno nastopilo več zborov. Pri popoldanskem koncertu je nastopilo šest zborov: domači cerkljanski, iz Bučke, Rake, Kostanjevice, Studenca in Krške vasi. — Cerkljanski zbor — pod vodstvom učitelja Petelina — se je pokazal v prav dobri formi. Medsebojna umerjenost in odtehtanost glasov je bila kar zadovoljljiva, izvzemši sopranskega glasu, ki je na gotovih krajih silil preveč v ospredje. Modulatorični izmik v pesmi: »V Korotan« se ni posrečil. — Med boljše zборе moremo šteti tudi kostanjeviški zbor. Hitrico naštudiranja je bilo pri zboru znatno opaziti. Zbor se more lotiti težjih skladb. — Pevski zbor z Rake je bil sicer številčno manj zaseden, toda dobro vpel, zlasti basi so bili kompaktni in lepo doneči. — Zbor iz Bučke ni pel sicer slabo, toda pretiranost v izgovarjavi širokega »e« (v pesmi »Mlatič«) je odbijal. — Pri pevskem zboru iz Studenca je opomniti, da so medsebojno glasovno ravnovesje zelo motili ritmično in dinamično neukročeni basi. — Vsestransko je imponiral moški zbor iz Krške vasi (pod vodstvom polic. ur. Kobala) in takoj pokazal veselje do petja in smisel za disciplino. Adamičeva »Franica« jih je pa vsekako varala in je bila zanje zaenkrat še pretežka ali je pa čas za učenje bil prekratek. Vsekako je pa odprta zboru še lepa bodočnost. — Vse te pomanjkljivosti posameznih zborov so pa pri skupnem petju, ki ga je vodil učitelj Petelin, popolnoma izginile. Celotni okrožni zbor je štel 120

pevcev. Celoten nastop je bil brezhiben in bil v ponos in zadoščenje vsem, ki so se toliko trudili za to prireditev, v zadoščenje zlasti pevcem, ki so z velikimi žrtvami prišli iz oddaljenih krajev.

Ljubljansko pevsko okrožje nastopi dne 3. junija na Viču povodom Prosvetnega dne istotam.

Kamniško okrožje nastopi v okviru prosvetnega tedna kamniške dekanije — 24. junija v Mekinjah. Samostojno nastopi 5 zborov, in sicer: Kamnik, Mekinje, Mengeš, Nevlje in Stranje. Pri skupnem nastopu bodo sodelovali še pevski odseki s Homca, Sel in Tunjic. Za skupni nastop so določene te-le pesmi: Ocvirk: Zori rumeno žito; Mav: Maj-ska; Kimovec: Marko skače; Foerster: Ave Maria; Volarič: Slovenski svet.

Začetkom julija nastopi prvič tudi novo-ustanovljeno rogaško okrožje.

Tržiško okrožje je preložilo svoj nastop na jesen.

Trboveljski cerkveni pevovodja in organist g. Miha Ličar je obhajal dne 19. maja 40letnico svojega organistovanja. Vnetemu delavcu veljajo naše iskrene častitke!

Pevsko društvo »Maribor« je 1. aprila ponovilo v Celju Haydnov oratorij: »Stvarjenje«, za mešani zbor, soli in orkester. Klub nekaterim nedostatom je bil nastop

za dirigenta in verno mu sledeči aparat nad-vse časten, kar je polno zasedena dvorana kvitirala z burnim ploskom. Pohvalno je treba omeniti veliko disciplino zbora, ki je ritmično dosti nevarne zborovske partije oratorija odpravil točno in z lahkoto. Koncert »Maribor« je bil to sezono brez dvoma v Celju ena najbolj posrečenih glasbenih pri-reditev.

60 letnico skladatelja dr. A. Schwaba je proslavil pevski zbor »Kat. prosv. društva dne 17. maja z naslednjim programom:

Dr. A. Dolinar: Božični zvonovi; P. Jerreb: Jutranja; M. Tomc: Majeve; A. Mihelčič: Sekaj smrečici; E. Adamič: Ciganska posme-hulja; Dr. A. Schwab: Vasovalec, Mičica, Dobro jutro; Fr. Mlinar-Cigale: Vriska fan-tič; V. Vodopivec: Ves dan je pri oknu stala, J. Pavčič: Lenka. Koncert je vodil pe-rovodja Al. Mihelčič. M. v »Slovincu« prvi o koncertu: »Če izvzamemo eno, dve nerod-nosti, je odpel zbor vse skladbe brezhibno in takoj z Dolinarjevimi »Božičnimi zvonovi« pokazal svoje vrline: disciplino, odlično dinamično stopnjevanje pa tudi prav dober gla-sovni material.«

Naročajte naše glasbene liste:

»Cerkveni Glasbenik«, »Zbore«,
»Novo Muziko«, »Pevca«.

Iz koncertnega življenja.

Dr. Vurnik je o priliki poročila o 2. številki »Zborov« v »Slovincu« zapisal na naslov uredništva glasbenih revij tole: »Sedaj imamo štiri glasbene revije in vse vodijo kroniko o operi, koncertih itd. Prostora imajo pa vse štiri malo. Ali se ne bi dal delokrog nekako porazdeliti? Naj bi se vsaka teh revij nemara držala nekakega posebnega programa in pa — rabimo člankov poučnega značaja. Makari prevode. Preveč je vse lokalnega pomena in referat.« Itd. Poročevalčevo željo razumemo in je gotovo upravičena. Kroniko o operi smo do sedaj komaj znatno vodili, jo bomo v prihodnje opustili v koncertnih poročilih in pa glede glasbenih listov se bomo pa omejili na kar najbolj potrebno. Da je pa vsak list posebej vodil te rubrike, je razločljivo odtod, ker ima navadno svoj krog čitateljev, ki beró le en list, so torej navezani le na njegova poročila; poleg tega je pa 4-kratno poročanje o istih stvareh dotično zadevo vsestransko pojasnilo in tu in tam marsikako novo misel prineslo.

V Filharmoniji se je 11. aprila vršil koncert Železničarskega društva »Haslo« iz Poznaja. Zbor je nastopil na praškem festivalu, odtam pa nadaljeval svojo pot proti jugu. Na programu so bile umetne in prirejene poljske narodne pesmi od: Walewskega, Lachmana, Opienskega, Zelenskega,

Moniuszka, Dwienickega, Kamienskega, Solpha in njihovega dirigenta Kwasnika.

Tako je za Poljaki je poslednji večer — 12. aprila — koncertiral dunajski »Sängerknabenvereine«. Poročevalec koncerta ni slišal, pač pa čul navdušeno pripovedovanje poslušalcev o izredni pevski kulturi in lepoti prednašanja malih pevcev.

Koncert pevskega društva: Krakovo-Trnovo dne 23. aprila je vodil pevovodja M. Premelč. Zborovski program je štel dve starejši Devovi, dve Čobaničevi priredbi bolgarskih narodnih pesmi, po eno Pavčičevo, Adamičovo, Lebanovo, Mirkovo in Železnikovo: Kmetiško. S. Banovec je zapel ob spremljevanju klavirja eno Kogojevo (Letski motiv) in 2 Osterčevi skladbi. Kogoja že poznamo, Osterc je novinec in si šele utira smer in pot. Dirigent Premelč ima posebne zanimivosti.

Dne 27. aprila se je vršil v stolnici cerkveni koncert staroklasične glasbe s sodelovanjem orkestralnega društva Glasbene Matice (dirigent E. Adamič), ravnateljem stol. kora Premrlom in nekaterimi gojenci konservatorija Rus (bariton), Rupel (violina), Pfeifer (violina), Pertot (cello). Zastopani so bili: Corelli, Bennet, Dall' Abaco, L. C. d' Aiuin Mattheson, najčastneje sta pa bila

zastopana Bach in Händel. V. v »Slovenec« takole pripominja: »Koncert je bil izvrstno obiskan; bil je velikega pomena za naše glasbeno življenje, saj se naša moderna, prazna, materialistična natura čedalje topleje obrača k tem starim mojstrom po novo kri, gleda nanje kot v nedosežene gore in se čuti pred njimi ničevno in majhno.« Koncert je vsestransko zadovoljil in vsi sodelujoči so njim dodeljene naloge točno in dobro rešili. Največ dela sta imela Adamič in Premrl — vsled česar njima še posebna zahvala za prireditve.

Dobrodelni koncert v korist žrtvam bolgarskega potresa, dne 10. maja je docela napolnil Unionsko dvorano. Sodelovali so: V. Majdičeva, Krajev in njegova soproga Caribrodská, Julij Betetto, celotni zbor Glasbene Matice pod vodstvom M. Hubada in operni orkester pod vodstvom kapelnika Neffata. »Matica« je tukaj dejansko zaključila svojo turnejo po Čehoslovaški in Dunaju. Njen zbor je danes — 37 let pod vodstvom mojstra Hubada stoječ — s polno pravico reprezentativen zbor Slovenije. Z veseljem in ponosom smo brali poročila o

zmagoslavju, ki ga je naša pesem doživljala v tujini. Glede sestave programa je načelno pokazala »Matica« pravo stališče: prikazati pesem vseh treh narodov, s katerimi tvorimo državno celoto. Kaže pa se, da bo treba to stališče revidirati, ker Hrvati kot Srbi to stališče dejansko zametujejo. Obilic na Dunaju ni pokazal niti ene slovenske skladbe, Hrvatje — če gredo v inozemstvo — izbirajo samo hrvatska dela, vsled česar je torej jasno, da moramo tudi Slovenci v tujini nastopati s slovenskim programom. Vsi oziri so tukaj odveč.

Glede koncerta ruskega moškega zbora »Platov« samo nekaj dejstev. Pravi zbor »Donskih kozakov« se nahaja sedaj na turneji v Ameriki, vsled česar je jasno, da je temu zboru služila firma »Donskih kozakov« le za reklamo. Glede programa je prav zapisal Adamič: »Unionska dvorana je bila 14. maja eksekirana. Tovrsten spored spada v bar. Glasovni material — izvzemši basov in obeh solistov — je — zlasti v tenorskem partu — stal mnogo pod povprečnostjo.

Nove skladbe.

K. Adamič: Atma Mater — 19 Marijinih pesmi za meš. zbor, solo in orgle. Založila Jugosl. knjigarna. Partitura 30 Din, glasovi à 5 Din.

Lahna in za uho prijetna zbirka, brez kakih dramatskih vzponov, seveda tudi brez posebnih zanimivosti tako v harmonskem, melodičnem in najmanj še v ritmičnem oziru. Prav staromodni so oni tako zvani »cecilijanski repki« v št. 1, 11, 14, 17, ki bi brez vsake škode lahko odpadli. Ta »staromodnost« bi zginila z drugačno vpeljavo in obdelavo kot je to pri vseh tovrstnih glasbenih izraznih sredstvih navada. Zbirka se naroča pri založnici, Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

St. Premrl: Pozdrav vladiki! Založila Jugoslovanska knjigarna.

Skladba je zelo učinkovita in jo bodo zmogli tudi šibkejši zbori. Skladba pridobi na učinku, če se pojo gotovi deli s spremljavo (orgel), drugi zopet brez spremljave.

Dr. A. Dolinar: V Bogu živiš. Na Pregljevo besedilo zložena skladba za zbor, bariton-solo in spremljavo (10 pihal). Naroča se v Pevski Zvezi.

Alojzij Mihelčič: Slavospev Kristusu Kralju! Za zbor in orgle.

Prav posrečena skladba, posebno primerna za petje v masah! Na prostem peta bi jo spremljava s primernim številom pihal zelo podprla. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni.

Anton Jobst: Napevi k lavretanskim litanijam za mešani zbor in orgle. Samozaložba.

Tudi v teh skladbica h je ostal Jobst sam sebi zvest.

Vokalni del je brez posebnih težkoč, zamatnost je v instrumentalnem partu. Čisto gotovo je, da bodo zlasti dinamično dobro podprta enoglasna mesta pri dani spremljavi blesteče učinkovala. Kdor je pa načelno proti kompliciranosti in tovrstnih spevih, se s to zbirko ne bo mogel sprijazniti. Pa nič zato! Delo je vsestransko korektno, skladatelj je v tem oziru pač svoboden, prihodnost bo pa končno besedo izrekla.

Franc Marolt: 8 Blagoslovnih pesmi za meš. zbor z orglami. Samozaložba.

Zbirka nudi — zlasti v harmonskem oziru — mnogotere zanimivosti. Tudi glasovne linije se večinoma logično razvozljavajo, čeprav obvlada zbirko čisto harmonska miselnost. Zborom bo zbirka prav dobrodošla. Naroča se pri skladatelju Fr. Maroltu, Stari trg 3/II.

Dr. Fr. Kimovec: Dva enoglasna mašna speva. (Besede: Gregor Mali.)

V založbi Slov. orl. zveze je izšla omenjena zbirka, ki je namenjena v prvi vrsti za ljudsko petje. Predvsem naj služi orlovskim in drugim društvenim cerkvenim slovesnostim. Drugi spev: »Zgrinjajo se vrste naše« se namerava peti pri sv. maši na Stadionu dne 1. julija ob priliki orlovskega zleta. To bo prvi poizkus ljudskega petja v veliki masi. — Vsi spevi so plemenito zamišljeni in bodo — podprti s primerno spremljavo — veličastno doneli. Izvajanje dela bo pomagalo, da padejo vsi neutemeljeni predsodki proti ljudskemu petju. D.

»Věstnik« češke pevske zveze št. 3 in 4 je posvečena pripravam in poročilom za jubilejno prireditve v Pragi, katere se je udeležil tudi naš predsednik. Poročilo na drugem mestu.

»Muzika« št. 4: Milankovič zaključuje članek o umetniškem igranju na klavir. Rihard Švarc piše o »psihologiji poslušanja glasbe, M. Vukdragović pa o moderni korski tehniki in naših pevskih zborih. Za tem sledi številna drobna poročila dr. Širole iz Zagreba, med tem, ko je iz Ljubljane omenjen samo koncert Poženelove.

Glasbena priloga obsega 13 mladinskih pesmi raznih skladateljev, med njimi Lajovecovo Nagajviko iz Kumrove zbirke in eno M. Logarjevo.

V 5. št. je najprej kratko poročilo o mednarodnem društvu za svobodno glasbo in njegovem namenu, za tem sledi izčrpen

pregled dr. Širole o glasbenem življenju na Hrvaškem, kratko poročilo Osterčeve o moderni slovenski glasbi, v katerem našteje kar moči na kratko naše sedanje najizrazitejše skladatelje: Lajovca, Adamiča, Premrla, Pavčiča, Savina, J. Ravnika, Skrjanca, Bravničarja, Kogoja in Koporca. M. Vukdragović piše o moderni srbski glasbi. No, moram reči: v glasbeni literaturi smo sedaj vsaj približno dobro poučeni, o modernih tu in tam! Številko končuje nekaj izjav o »nacionalnem glasbenem stilu«, s kateri mise bomo še bavili, in običajna glasbena poročila.

»Glasb. vjestnik« št. 2-5 je posvečen i v številnih slikah in v daljših člankih samo praški jubilejni pevski prireditvi. Na koncu nekaj običajnih zveznih in drugih vesti.

Razne vesti.

Dne 4. marca letošnjega leta je v Zagrebu preminul skladatelj Franjo Ser. Vilhar.

Naš list — čigar sotrudnik je bil — je o njem že obširneje poročal. (Trozveznica, Zaroka). Širšemu krogu občinstva je znan zlasti po njegovih samospelih s klavirjem, ki se odlikujejo po izredni melodioznosti in nekam naivni dramatik. Večina njegovih zborov in samospenov je zložena na svetna besedila. Prispeval je tudi za cerkveno glasbo. (Prva, druga hrvatska maša, kratka latinska maša i. dr.) Zadnja leta je živel v precej žalostnih gmotnih razmerah. Častna in sveta dolžnost naša je, da ga ohranimo v hvaležnem spominu!

V Višnji gori je 31. marca preminul nadučitelj v p. Janko Škrbinc, ki se je udeleževal tudi kot skladatelj.

V Mariboru se je stalno naselil skladatelj Vasilij Mirk.

Pevsko društvo »Dubrava« v Dubrovniku proslavi 10 letnico svojega obstanka z jubilejnim koncertom 5. junija.

Poročilo o festivalu čehoslovaške P. Z. prinesemo v prihodnji številki.

Fr. Kramar: »Vigred se povrne.« Ker se pesem s tem začetkom zdaj poje že skoraj pri vsakem pogrebu kot ena najbolj priljubljenih nagrobnic, bi »Pevčeve« bralce morda zanimalo kakšne so nadaljnje kitice te pesmi, ki je dozdaj znana kot samo enokitična. Celotno sem to pesem našel v neki pesmarici, ki sem jo dobil, ko sem pred vojno nabiral slovenske narodne pesmi po Sloveniji. V takratnem pravopisu je pesem sledeča:

Otožnica

po rankemu gospodu Kamilo Mašek u c. kr. učniku glasbe v Ljubljani.

1.

Vigred se poverne,
Vse se oživi;
Tratica pogerne
Se z cveticami;
Drobne ptičice pojo
Spet v domačim gaj! —
Al' prijatla sem nazaj
Nikdar več ne bo.

2.

Skoz cveteče veje
Dije sapica,
Spod zelene odeje
Potok spet šumlja,
Truma meglic pisana
Plava skoz nebo;
Al' prijatla miło oko
Krije večna tma.

3.

Vem, da tam prebiva,
Kjer je večni dan,
Da Boga uživa —
O preblagi stan!
Vender, ko nanj spomnim se,
Mi oko rosi,
Da prijatelj ljubljani
Nas zapustil je.

Ptičice preljube,
Nježne pevkinje
Britke srca zgube
Mi spomin bude.
Serčno milih pesmic vir
Z njim usahnil je;
Milo zdaj po mojstru se
Tož slovenski lir'.

Z Bogom, drag' Kamilo
Mojster glasovit,
Te z domačo vilo,
Vedno čmo slavit!
Z narlepš' cvetjem mu pokrij
Pevcu grob »Spomlad«,
Dokler glas zbudi ga enkrat
Rajskih harmonij. J. Puhar.

M. Tomc:

Koncertno življenje na Dunaju.

(Konec.)

Toda, da povemo čisto resnico: najmodernejših stvari prav za prav ne da niti filharmonija kaj posebno veliko. Hindemithov koncert za orkester op. 38. je bil menda najmodernejši, kar smo slišali v filharmoničnih koncertih. Pa še ta ni bil posebno milostno sprejet. En del publike se je smejal, en del jezil, majhen del navduševal, večina pa je s prav dunajsko dobrodušnostjo čakala, kdaj bo konec. Dejstvo je, da je dozdaj še vsaka nova struja naletela na odpor, ki je izviral navadno iz nevednosti, večkrat pa tudi iz zlobnosti. Toda, če je imela nova struja v sebi pozitivne vrednote, ki so v primeri z dotedanjim stanjem umetnosti pomenile večji ali manjši napredek, potem je še vedno zmagala. Zdi se pa, da današnja atonalna smer zavzema neko izjemno stališče. Vse struje v glasbeni zgodovini so bile kolikor-toliko organizirane s predidajočo dobo, čeprav so posamezni umetniki ustvarili dela, katerih vrednost so doumeli šele pozni rodovi. Današnja struja pa pomeni prelom s tisočletno tradicijo; skuša podreti stavbo, na kateri so delali rodovi tisočletja, in hoče na razvalini postaviti nekaj novega, s čimer si še sama ni na jasnem. Ali se bo posrečilo? Ali se ne bo? In če se posreči, ali bo to za umetnost pomenilo plus ali minus? Na ta vprašanja je danes še težko odgovoriti; odgovor bo dala bodočnost. Vendar opažamo pri novi smeri znake, ki zaenkrat ne dajejo povoda za prevelik optimizem. Saj se že sedaj piše o krizi nove umetnosti, ko še ni prestala niti porodnih bolečin. Če na primer nimajo uspeha dela izredno nadarjenega Hindemitha (Rich. Strauss mu je menda rekel, da mu pri njegovi nadarjenosti ne bi bilo treba atonalno komponirati), izvajana od orkestra, ki se s tehničnimi težkočami igra, dirigirana od prvovrstnega dirigenta, ki v slučaju potrebe lahko dobi navodila za izvajanje od komponista samega: če ta dela ne uspejo, kako naj priljubijo moderno umetnost dela manj nadarjenih skladateljev, izvajana v neugodnejših razmerah. Da ne omenim del navadnih sleparjev, ki jih danes tudi v glasbi ne manjka: na primer takih, pri katerih njihovi profesorji niso mogli

pri najboljši volji odkriti niti trohice glasbene nadarjenosti ter so jih odpustili iz glasbenih zavodov, ali takih, ki so celo padli pri izpiti, danes pa hočejo veljati za komponiste prve vrste, atonalne seveda. Morda pa publika še ni zrela za razumevanje moderne? Potem moramo dolžiti nerazumnosti tudi preizkušene glasbenike, ki vse življenje posvetijo izključno glasbi in ki so veseli umetnosti, kjerkoli jo najdejo. Ali je pa sploh moderna smer zgrešena in bo morala prej ali slej poiskati novo pot? (Mislim seveda atonalno smer, pri čemer bi pa mimogrede omenil, da atonalna muzika sploh nobena muzika ni, ker muzike brez tonov dozdaj še ne poznamo, kakor ne slikarstva brez barv. Pravilneje bi bilo atonalitetna muzika.) Kot rečeno, bo pa imela zadnjo besedo pri teh problemih zgodovina: čista umetnost bo ostala, kar je pa le poskušanje ali celo zavestno varanje javnosti, bo izginilo. — Razen filharmonije daje tudi simfonijski orkester več serij koncertov; dirigirajo Reichwein, Nilius, Heger in Kabasta, ki je šele parkrat nastopil, pa je takoj pokazal, da bo najbrž on bodoča dunajska dirigentska zvezda. Zanimivi so tudi delavski koncerti, ki upoštevajo predvsem novejšo rusko literaturo. Avstrijsko delavstvo menda tudi v glasbi vidi svoj ideal v Rusiji. — Opera je prinesla dosedaj tri nova dela: Helijanin čudež (Korngold), v asketičnem stilu pisanega Kralja Ojdipa (Stravinski) in Jonny svira (Křenek). »Jonny« je šel v kratkem času skoraj preko vseh evropskih odrov; senzacija je gotovo, toda nič več; je slab poskus, ustvariti nekaj novega v operi; je začetek propada opere, hušje stvari najbrž še pridejo; današnja velikomestna publika, kateri je ideal zamorska kultura in umetnost (primerjaj jazz-godbo, v primeri s katero moramo naravnost občudovati visoki umetniški nivo naše harmonike; ali zamorsko plesalko Baker, pred katero leži Pariz in sedaj Dunaj na trebuhu; ali Jonnyja itd.); ta publika bo prenesla še kaj drugega kot Jonnyja. — Slovanske glasbe smo tudi razmeroma precej slišali v koncertih. Imen ne bom našteval, saj so važnejša slovanska dela znana vsakomur, ki se peča z glasbo. Koncertiral je tudi češki kvartet, ki je lahko vesel svojega uspeha. Na sporedu so bili: Dvořak: Kvartet v G-duru, op. 106.; Fr. Schmidt: Kvintet za

klavir in godalni kvartet (pisan za klavirskega virtuozu Wittgensteina, ki ima samo levo roko, pa igra z njo boljše, kot marsikak umetnik z dvema) in Schubert: kvartet v a-molu. Zelo simpatično je kritika sprejela

zbor čeških učiteljic (lani so koncertirali učiteljci). Te dni se je vršil koncert poljske glasbe. Zastopan je bil zlasti Szimanovsky. V aprilu smo z veseljem pozdravili našo Glasbeno Matico in beogradskega »Obilica«.

Iz uredništva. Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo z današnjo številko prekinili razpravo »Mera v slov. nar. pesmi«, ker jo bomo natisnili v posebni knjigi. Do tega koraka nas je privedlo več razlogov: 1. Razprava bi se v posameznih številkah »Pevca« raztegnila na več letnikov, ker bo obsegala krog sto strani, in bi s tem izgubila na pregledu in splošnem pomenu. 2. Taka zdržna razprava ima tudi sama na sebi več pomena za vsakogar, posebno za onega, ki se bo z njo event. podrobneje bavil, če bo v celotnem obsegu skupaj v eni knjigi pri roki, kakor če bi jo moral iskati in listati za njo po več letnikih »Pevca«. 3. Snov se nam zdi zlasti v dneih, ko se naša nar. pevska umetnost tako urnih korakov razvija in dviga, tako nujna, da bi bila velika škoda, če bi čakala razprava na zaključek kar več let. Ti in še drugi razlogi so nas napotili do sklepa, da bomo natisnili velezanimivo razpravo celotno v eni knjigi, ki bo obsegala krog 5—6 tiskovnih pol in bo v njej obdelanih in prav natisnjenih krog 300 nar. pesmi, ker je vprašanje

ritma v glasbi, posebno v nar. glasbi eno najvažnejših vprašanj. Zato se Pevska zveza ni ustrašila stroškov, da postavi s to knjigo temelj in otvori znanstveno (kritično) delo o naši nar. pesmi; kajti to bo prvo delo te vrste, ki bo gotovo nudilo bogato snov vsem našim produktivnim skladateljem in vsem onim, ki se pečajo s folkloristiko. V smislu odborovega sklepa bomo poslali knjigo, ki bo dotiskana do srede avgusta, vsem naročnikom »Pevca« po 20 Din izvod, če naroče knjigo naprej in pošljejo denar Pevski zvezi do 1. septembra t. l. Kdor ni naročnik »Pevca«, dobi knjigo za 30 Din, če pošlje denar do 1. avgusta. V poznejši prodaji bo stala knjiga 50 Din, za naročnike »Pevca« nekaj ceneje. — Vabimo na naročbo vse cenjene naročnike in vse one neštete pevce, ki ljubijo našo nar. pesem in jo tako radi pojo. Knjiga jim bo pokazala neštete pesmi šele v pravi meri in v pravem okviru. Razprava bo odkrila izredne zanimivosti naše pesmi, zato si jo bo gotovo naročila večina že pred prvim avgustom.

„Smiljana“ v izvedbi jeseniškega pevskega zbora.

Izdajatelj: Pevska zveza (Blaž Poznič) v Ljubljani. — Urednik: Dr. A. Dolinar v Ljubljani. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč.